

CENTRUM MEDYCZNE KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO

Program specjalizacji

W

PERIODONTOLOGII

Program dla lekarzy stomatologów posiadających specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w innej specjalności stomatologicznej

Warszawa 2002

Program specjalizacji przygotował zespół ekspertów

Prof. dr hab. Marek Ziętek - konsultant krajowy,

Prof. dr hab. Jadwiga Banach – przedstawiciel konsultanta krajowego

Dr hab. Tomasz Konopka – przedstawiciel Polskiego Towarzystwa Stomatologicznego

Dr n. med. Anna Marczak-Wojtyńska – przedstawiciel CMKP

Lek. stom. Teresa Sumera-Wiśniewska – przedstawiciel NLR

1 - Cel studiów specjalizacyjnych

Cele edukacyjne

Celem studiów jest poszerzenie wiedzy teoretycznej i praktycznej w diagnozowaniu, profilaktyce i leczeniu chorób przyzębia oraz błony śluzowej jamy ustnej na poziomie umożliwiającym samodzielne prowadzenie usług leczniczych według najwyższych standardów obowiązujących w stomatologii. W dążeniu do tego celu zakłada się opanowanie przez studiującego pełnego zakresu wiedzy specjalistycznej nakreślonej przez niniejszy program, nabycie umiejętności operacyjnego leczenia periodontopatii i patologii śluzówkowo-dziąsłowych. Poszerzenie wiedzy w zakresie promowania zdrowia, elementów medycyny ratunkowej i profilaktyki oraz diagnostyki zakażeń HIV. Ponadto założeniem studiów jest doskonalenie osobowości specjalizującego się lekarza, kształtowanie etycznych postaw, wypracowanie obowiązku ciągłego poszerzania i pogłębiania umiejętności teoretycznych i praktycznych oraz wprowadzania nowych osiągnięć do praktyki periodontologicznej.

Uzyskane kompetencje

Lekarz stomatolog po ukończeniu studiów specjalizacyjnych w zakresie periodontologii uzyska szczególne kwalifikacje uprawniające zgodnie ze współczesną wiedzą medyczną do:

- diagnozowania i leczenie zapalnych i niezapalnych postaci przyzębia, agresywnych zapaleń przyzębia oraz chorób przyzębia będących wynikiem schorzeń ogólnoustrojowych, leczenia w zakresie chirurgii periodontologicznej i śluzówkowo-dziąsłowej oraz leczenia schorzeń błony śluzowej jamy ustnej.
- orzekania o potrzebie rehabilitacji leczniczej, niezdolności do pracy, niezdolności do pracy zarobkowej lub w gospodarstwie rolnym, uszczerbku na zdrowiu oraz niepełnosprawności z powodu rozpoznanych i leczonych chorób,
- przygotowywania opinii, zaświadczeń i wniosków dotyczących leczonych chorych,
- udzielania konsultacji lekarskich w dziedzinie periodontologii lekarzom innych specjalności,
- prowadzenia promocji zdrowia i zapobiegania chorobom i urazom,
- wykonywania indywidualnej, specjalistycznej praktyki lekarskiej lub udzielania świadczeń zdrowotnych w ramach grupowej praktyki lekarskiej w dziedzinie periodontologii,
- kierowania kliniką, oddziałem lub przychodnią periodontologii,
- kierowania specjalizacją w periodontologii innych lekarzy stomatologów,
- doskonalenia zawodowego innych pracowników medycznych,
- kierowania eksperymentem medycznym w dziedzinie periodontologii.

2 - Wymagana wiedza

Oczekuje się, że po zakończeniu specjalizacji lekarz wykaże się znajomością niżej wymienionych zagadnień.

- 1) Rozwój fizyczny i psychiczny człowieka z uwzględnieniem norm rozwojowych i wybranych zagadnień z zakresu psychologii
- 2) Rozwój zęba i przyzębia
- 3) Anatomia, fizjologia i patologia tkanek przyzębia
- 4) Rola śliny w fizjologii i patologii jamy ustnej – skład, funkcje, testy ślinowe
- 5) Choroby układowe i ich wpływ na stan jamy ustnej
- 6) Zasady postępowania resuscytacyjnego bezprzyrządowego
- 7) Postępowanie w ostrych stanach zagrożenia życia
- 8) Wybór odpowiednich środków i metod do znieczulania miejscowego z zakresu periodontologii
- 9) Rozpoznawanie i postępowanie w powikłaniach po znieczuleniu
- 10) Poznanie farmakologii leków związanych z praktyką stomatologiczną
- 11) Poznanie nowoczesnych i bezpiecznych metod kontroli bólu i strachu wykorzystywanych podczas leczenia stomatologicznego
- 12) Umiejętność współpracy ze specjalistami w innych dziedzinach stomatologicznych i ogólnolekarskich
- 13) Umiejętność posługiwania się nowoczesną literaturą i wykorzystywania wiedzy do rozwiązywania trudnych problemów klinicznych
- 14) Promocja zdrowia jamy ustnej – profilaktyka chorób przyzębia
- 15) Nadwrażliwość zębiny – etiopatogeneza, obraz kliniczny, postępowanie lecznicze.
- 16) Profilaktyka chorób błony śluzowej jamy ustnej oraz profilaktyka onkologiczna
- 17) Planowanie postępowania profilaktyczno-leczniczego periodontopatii z uwzględnieniem indywidualnych czynników choroby
- 18) Prognozowanie chorób przyzębia
- 19) Epidemiologia chorób przyzębia
- 20) Etiopatogeneza, diagnostyka, różnicowanie chorób przyzębia i ich rokowania
- 21) Rola płytki nazębnej i innych czynników w etiologii chorób przyzębia
- 22) Zasady farmakoterapii chorób przyzębia (leczenie miejscowe oraz leczenie ogólnoustrojowe)
- 23) Zasady opracowywania mechanicznego korzeni – instrumentarium periodontologiczne, scaling nad- i poddziąsłowy
- 24) Zasady rozpoznawania i leczenia zespołów endo-perio
- 25) Zasady leczenia chirurgicznego w zespołach endo-perio (hemisekcja, radektomia)
- 26) Zasady leczenia chirurgicznego chorób przyzębia (chirurgia periodontologiczna i śluzówkowo-dziąsłowa)
- 27) Zasady leczenia protetycznego chorób przyzębia (diagnozowanie i leczenie zgryzu urazowego, zaburzeń czynnościowych, zasady szynowania zębów, rehabilitacja protetyczna)
- 28) Zasady diagnostyki i leczenia chorób błony śluzowej jamy ustnej

- 29) Zasady diagnostyki i leczenia chorób dermatologicznych mających swoje odzwierciedlenie w jamie ustnej
- 30) Przykry zapach z ust – etiopatogeneza, obraz kliniczny, postępowanie zapobiegawczo-lecznicze
- 31) Współczesne metody diagnostyki obrazowej w stomatologii
- 32) Sposoby rejestracji badań klinicznych
- 33) Etyczne i prawne aspekty prowadzenia specjalistycznej praktyki lekarskiej

3. - Wymagane umiejętności praktyczne

Oczekuje się, że po zakończeniu specjalizacji lekarz stomatolog wykaże się umiejętnościami:

- wykonania profesjonalnych zabiegów profilaktycznych (oczyszczanie trudnodostępnych miejsc, ręczne i mechaniczne usuwanie kamienia nazębnego – znajomość instrumentarium urządzeń ultradźwiękowych, powietrznych oraz instrumentów do polerowania),
- wykonania kiretażu zamkniętego,
- wykonania kiretażu otwartego,
- wykonania papilectomii,
- wykonania gingiwektomii i gingiwoosteoplastyki,
- wykonania gingiwoosteoplastyki z wszczepem biomateriału,
- wykonania zabiegów sterowanej regeneracji tkanek,
- wykonania przeszczepu płata błony śluzowej z podniebienia,
- wycięcia wędzidełek warg i języka,
- pogłębienia przedsionka,
- pokrycia recesji dziąsłowych,
- wykonania hemisekcji i radektomii,
- wykonania zabiegów z zastosowaniem lasera yagowo-neodymowego i lasera CO₂,
- wykonania zabiegów z zastosowaniem krioterapii,
- wszczepienia implantów,
- wykonania analizy warunków zgryzowych i wyrównania płaszczyzny zwarcia,
- wykonania i dostosowania szyn termoplastycznych,
- wykonania szyn unieruchamiających zęby (bezpośrednie i pośrednie),
- wykonania zdjęć rtg, przylegających, pantomograficznych i radiowizyjnych,
- wykonania zabiegów fizykoterapeutycznych w zakresie jamy ustnej (spray, hydroterapia, masaże, okłady, elektroterapia),
- leczenie chorób błony śluzowej:
 - ⇒ choroby zakaźne: gruźlica jamy ustnej, promienica, kiła, wrzodziejące zapalenie dziąseł i jamy ustnej, drożdżyca,
 - ⇒ choroby wirusowe: półpasiec, brodawki zwykłe, brodawczaki, zapalenie opryszczkowe jamy ustnej,
 - ⇒ zespół AIDS,
 - ⇒ ziarniniakowatość jamy ustnej: zespół Melkerssona- Rosenthala,

- ⇒ nowotwory jamy ustnej oraz stany przedrakowe (leukoplakia, erytroplakia, zapalenie warg środkowe),
- ⇒ choroby gruczołów wewnętrznego wydzielania (cukrzyca, ziarniniak kwasochłonny),
- ⇒ choroby układu krwiotwórczego (niedokrwistości, skazy krwotoczne, niedobory),
- ⇒ schorzenia tkanek miękkich jamy ustnej (włókniakowatość dziąseł, torbiel zastoinowa, linia biała, ziarniniak naczyńniowy, afty nawrotowe, zapalenie nikotynowe podniebienia, ziarniniak szczelinowaty, nawykowe nagryzanie policzka, zapalenia warg, język geograficzny, język pobruzdowany, język włochaty, zespół pieczenia jamy ustnej, zespół Sjögrena),
- ⇒ wady rozwojowe (grudki Fordyce i Delbanco, znamię białe, zespół Peutza i Jeghersa),
- ⇒ choroby skórne (pęcherzyca, pemfigoid, rumień wielopostaciowy, toczeń rumieniowaty, łuszczyca, liszaj płaski Wilsona),
- ⇒ choroby jamy ustnej wywołane alergiami oraz działaniem ubocznym leków,
- pobierania materiału do badań histopatologicznych oraz jego diagnostyka,
- interpretacji wyników (pobieranie wycinków, biopsja cienkoigłowa),
- pobierania materiału do badań mikrobiologicznych i mykologicznych oraz jego posiewu, diagnostyki, umiejętność interpretacji wyników,
- wykonania czynności w stanach zagrożenia zdrowia i życia,
- leczenia i relacji lekarz pacjent u nosicieli wirusa HIV i chorych na AIDS.

4. - Formy i metody kształcenia

a) - Kursy specjalizacyjne

Uwaga: Zaliczane będzie specjalizującym się lekarzom uczestniczenie tylko w tych kursach specjalizacyjnych (wprowadzających i doskonalących), które uzyskały pozytywną opinię konsultanta krajowego i wpisane zostały na prowadzoną przez CMKP listę kursów specjalizacyjnych i placówek prowadzących kursy objęte programem specjalizacji, która podawana jest corocznie do wiadomości specjalizujących się lekarzy na stronie Internetowej CMKP: www.cmkp.edu.pl

Kurs wprowadzający

Specjalizujący się lekarz stomatolog w pierwszym roku kształcenia uczestniczy w kursie wprowadzającym - kurs centralny

1. Tytuł kursu wprowadzającego: "Podstawy diagnostyki i leczenia w periodontologii"

Treść kursu powinna obejmować:

- 1) Etiopatogeneza chorób przyzębia
- 2) Epidemiologia chorób przyzębia
- 3) Diagnostyka różnicowa chorób przyzębia
- 4) Algorytmy leczenia periodontologicznego
- 5) Znaczenie fazy podtrzymującej w leczeniu kompleksowym chorób przyzębia

- 6) Diagnostyka najczęściej występujących chorób błony śluzowej jamy ustnej (drożdżyca, leukoplakia, liszaj Wilsona, afty nawracające, zapalenie opryszczkowe)
- 7) Organizacja pracy w gabinecie periodontologicznym

Zajęcia praktyczne

- 1) diagnozowanie chorób przyzębia,
- 2) określanie wskaźników,
- 3) profesjonalne zabiegi profilaktyczne,
- 4) scaling nad- i podziąsłowy – instrumentarium.

Czas trwania kursu: 1 tydzień

Miejsce kursu: Zakład Periodontologii Akademii Medycznej

Forma zaliczenia kursu: kolokwium z zakresu wiedzy teoretycznej objętej programem kursu, przeprowadzane przez kierownika kursu.

2. Tytuł kursu: "Choroby błony śluzowej jamy ustnej i profilaktyka onkologiczna" - kurs I

Treść kursu:

- 1) Wady rozwojowe jamy ustnej
- 2) Diagnostyka różnicowa chorób zakaźnych i wirusowych występujących w zakresie jamy ustnej
- 3) Nowotwory i stany przedrakowe występujące w zakresie jamy ustnej
- 4) Choroby krwi i układu krwiotwórczego mające swoje odzwierciedlenie w zakresie jamy ustnej

Lekarz stomatolog powinien opanować diagnostykę i zasady leczenia schorzeń omawianych podczas kursu.

Czas trwania kursu: 1 tydzień

Miejsce kursu: zakład periodontologii akademii medycznej (w kursie powinni wziąć udział wykładowcy z oddziału chirurgii szczękowo-twarzowej, hematologii i periodontologii.

Forma zaliczenia kursu: kolokwium z zakresu wiedzy teoretycznej objętej programem kursu, przeprowadzane przez kierownika kursu.

3. Tytuł kursu: "Choroby błony śluzowej jamy ustnej i profilaktyka onkologiczna" - kurs II

Treść kursu:

- 1) Diagnostyka i leczenie schorzeń tkanek miękkich jamy ustnej
- 2) Choroby skórne występujące w zakresie jamy ustnej
- 3) Alergie i działania uboczne leków występujące w zakresie jamy ustnej
- 4) Umiejętności praktyczne: pobieranie wycinków, biopsja cieńkoigłowa, umiejętność wykonywania wymazów,

Lekarz stomatolog powinien opanować diagnostykę i zasady leczenia schorzeń omawianych podczas kursu oraz posiadać umiejętność pobierania wycinków, biopsji, wymazów.

Czas trwania kursu: 1 tydzień

Miejsce kursu: zakłady periodontologii akademii medycznej (w kursie powinni wziąć udział wykładowcy z oddziału chirurgii szczękowo-twarzowej, dermatologii i periodontologii).

Forma zaliczenia kursu: kolokwium z zakresu wiedzy teoretycznej objętej programem kursu; zaliczenie u kierownika kursu.

4. Tytuł kursu: "Chirurgia periodontologiczna" - kurs I

Treść kursu:

- 1) Omówienie anatomii i fizjologii tkanek przyzębia
 - 2) Kwalifikacja pacjentów do zabiegu chirurgicznego
 - 3) Zasady znieczulania w periodontologii
 - 4) Powikłania po zastosowaniu znieczuleń
 - 5) Pierwsza pomoc w nagłych przypadkach
 - 6) Zasady kiretażu otwartego
 - 7) Gingiwektomia, gingiwoplastyka,
 - 8) Gingiwoosteoplastyka – kwalifikacja, wskazania, przeciwwskazania
 - 9) Udrażnianie ropni przyzębnych
 - 10) Zajęcia praktyczne. Asystowanie i samodzielne wykonywanie ww. zabiegów
- Lekarz stomatolog powinien opanować zasady kwalifikacji i technikę wykonywania zabiegów uczonych podczas kursu.

Czas trwania kursu: 1 tydzień

Miejsce kursu: zakłady periodontologii akademii medycznej

Forma zaliczenia kursu: kolokwium z zakresu wiedzy teoretycznej objętej programem kursu; zaliczenie u kierownika kursu.

5. Tytuł kursu: "Chirurgia periodontologiczna" - kurs II

Treść kursu:

- 1) Gingiwoosteoplastyka – c.d.
 - 2) Materiały do uzupełniania kości wyrostka zębodołowego, technika aplikacji tych materiałów
 - 3) Leczenie chirurgiczne nadziąsłaków
 - 4) Zasady wykonywania zabiegów radektomii i hemisekcji
- Lekarz stomatolog powinien opanować zasady leczenia chirurgicznego omawiane podczas kursu.

Czas trwania kursu: 1 tydzień

Miejsce kursu: zakłady periodontologii akademii medycznej.

Forma zaliczenia kursu: kolokwium z zakresu wiedzy teoretycznej objętej programem kursu; zaliczenie u kierownika kursu.

6. Tytuł kursu: "Chirurgia śluzówkowo-dziąsłowa"

Treść kursu:

- 1) Zabiegi chirurgiczne poszerzające wolną strefę dziąsła

- 2) Zabiegi z zastosowaniem przeszczepu płata z podniebienia
- 3) Chirurgiczne pokrywanie recesji dziąsłowych

Lekarz stomatolog powinien opanować zasady kwalifikacji i technikę wykonywania zabiegów omawianych podczas kursu.

Czas trwania kursu: 1 tydzień

Miejsce kursu: zakłady periodontologii akademii medycznej.

Forma zaliczenia kursu: kolokwium z zakresu wiedzy teoretycznej objętej programem kursu; zaliczenie u kierownika kursu.

6. Tytuł kursu: "Implantologia"

Treść kursu:

- 1) Kwalifikacja pacjenta do zastosowania implantów (badania dodatkowe, jakość kości, warunki anatomiczne)
- 2) Zasady wykonywania wszczepów
- 3) Rodzaje wszczepów
- 4) Technika wykonywania zabiegów
- 5) Powikłania po leczeniu implantologicznym
- 6) Protezowanie na implantach

Lekarz stomatolog powinien opanować wiedzę teoretyczną z zakresu implantologii, asystować przy dwóch zabiegach wszczepienia implantów oraz w miarę możliwości samodzielnie wykonać wszczep.

W kursie powinien wziąć udział wykładowca z zakresu implantologii i protetyki stomatologicznej.

Czas trwania kursu: 3 dni

Miejsce kursu: klinika chirurgii szczękowo-twarzowej AM, zakład chirurgii stomatologicznej AM, zakład periodontologii AM (tam gdzie wykonuje się wszczepy stomatologiczne), przychodnie stomatologiczne, w których wykonuje się leczenie implantologiczne.

Forma zaliczenia kursu: kolokwium z zakresu wiedzy teoretycznej objętej programem kursu; zaliczenie u kierownika kursu.

7. Tytuł kursu: "Laseroterapia"

Treść kursu:

- 1) Zasada działania laserów
- 2) Lecznicze możliwości laseroterapii
- 3) Lasery stosowane w stomatologii
- 4) Przygotowanie do leczenia z zastosowaniem laserów
- 5) Omówienie zabiegów, które można wykonać z zastosowaniem laserów
- 6) Powikłania w leczeniu tą metodą

Lekarz stomatolog powinien opanować zasady laseroterapii, w szczególności możliwości zastosowania lasera yagowo-neodymowego, CO₂ i biostymulacyjnego w periodontologii.

Czas trwania kursu: 3 dni

Miejsce kursu: zakład periodontologii AM, zakład chirurgii stomatologicznej AM – dysponujące odpowiednim sprzętem i kadrami.

Forma zaliczenia kursu: kolokwium z zakresu wiedzy teoretycznej objętej programem kursu; zaliczenie u kierownika kursu.

8. Tytuł kursu: "Radiologia stomatologiczna"

Treść kursu:

- 1) Ogólne zasady ochrony radiologicznej
- 2) Diagnostyka obrazowa w stomatologii (metody zdjęć wewnątrzustnych, zewnątrzustnych)
- 3) Zastosowanie radiowizjografii w diagnostyce periodontologicznej
- 4) Kamery wewnątrzustne
- 5) Ultrasonografia, tomografia komputerowa, rezonans magnetyczny

Lekarz stomatolog powinien opanować diagnostykę radiologiczną w periodontologii, umiejętność wykonywania zdjęć wewnątrz- i zewnątrzustnych oraz umiejętność posługiwania się radiowizjografią.

Czas trwania kursu: 3 dni

Miejsce kursu: zakład radiologii AM lub pracownie radiologiczne AM wyposażone w odpowiedni sprzęt.

Forma zaliczenia kursu: kolokwium z zakresu wiedzy teoretycznej objętej programem kursu; zaliczenie u kierownika kursu.

9. Tytuł kursu: "Promocja zdrowia w periodontologii"

Treść kursu:

- 1) Profilaktyka periodontologiczna
- 2) Epidemiologia chorób przyzębia
- 3) Formy promocji zdrowia w środkach masowego przekazu, szkołach, przedszkolach
- 4) Motywacja pacjentów do podejmowania wyborów i decyzji sprzyjających zdrowiu jamy ustnej
- 5) Nabycie umiejętności prowadzenia edukacji prozdrowotnej skierowanej do osób w różnym wieku i o różnym statusie socjoekonomicznym
- 6) Rozwijanie umiejętności pacjenta do realizacji zachowań prozdrowotnych i utrzymania zdrowia jamy ustnej
- 7) Znajomość programów profilaktycznych adresowanych do różnych grup wiekowych populacji

Czas trwania kursu: 3 dni

Forma zaliczenia kursu: kolokwium z zakresu wiedzy teoretycznej objętej programem kursu; zaliczenie u kierownika kursu.

b) - Staże kierunkowe

1. Staż specjalizacyjny podstawowy w periodontologii

Program stażu:

Zakres wiedzy:

Oczekuje się, że lekarz stomatolog po ukończeniu stażu specjalizacyjnego wykaże się niżej wymienioną wiedzą:

- 1) Rozwój fizyczny i psychiczny człowieka z uwzględnieniem norm rozwojowych i wybranych zagadnień z zakresu psychologii
- 2) Rozwój zęba i przyzębia
- 3) Anatomia, fizjologia i patologia tkanek przyzębia
- 4) Rola śliny w fizjologii i patologii jamy ustnej – skład, funkcje, testy ślinowe
- 5) Choroby układowe i ich wpływ na stan jamy ustnej
- 6) Zasady postępowania resuscytacyjnego bezprzyrządowego
- 7) Postępowanie w ostrych stanach zagrożenia życia
- 8) Wybór odpowiednich środków i metod do znieczulania miejscowego z zakresu periodontologii
- 9) Rozpoznawanie i postępowanie w powikłaniach po znieczuleniu
- 10) Poznanie farmakologii leków związanych z praktyką stomatologiczną
- 11) Poznanie nowoczesnych i bezpiecznych metod kontroli bólu i strachu wykorzystywanych podczas leczenia stomatologicznego
- 12) Umiejętność współpracy ze specjalistami w innych dziedzinach stomatologicznych i ogólnolekarskich
- 13) Umiejętność posługiwania się nowoczesną literaturą i wykorzystywania wiedzy do rozwiązywania trudnych problemów klinicznych
- 14) Promocja zdrowia jamy ustnej – profilaktyka chorób przyzębia
- 15) Nadwrażliwość zębiny – etiopatogeneza, obraz kliniczny, postępowanie lecznicze.
- 16) Profilaktyka chorób błony śluzowej jamy ustnej oraz profilaktyka onkologiczna
- 17) Planowanie postępowania profilaktyczno-leczniczego periodontopatii z uwzględnieniem indywidualnych czynników choroby
- 18) Prognozowanie chorób przyzębia
- 19) Epidemiologia chorób przyzębia
- 20) Etiopatogeneza, diagnostyka, różnicowanie chorób przyzębia i ich rokowania
- 21) Rola płytki nazębnej i innych czynników w etiologii chorób przyzębia
- 22) Zasady farmakoterapii chorób przyzębia (leczenie miejscowe oraz leczenie ogólnoustrojowe)
- 23) Zasady opracowywania mechanicznego korzeni – instrumentarium periodontologiczne, scaling nad- i poddziąsłowy
- 24) Zasady rozpoznawania i leczenia zespołów endo-perio
- 25) Zasady leczenia chirurgicznego w zespołach endo-perio (hemisekcja, radektomia)
- 26) Zasady leczenia chirurgicznego chorób przyzębia (chirurgia periodontologiczna i śluzówkowo-dziąsłowa)

- 27) Zasady leczenia protetycznego chorób przyzębia (diagnozowanie i leczenie zgryzu urazowego, zaburzeń czynnościowych, zasady szynowania zębów, rehabilitacja protetyczna)
- 28) Zasady diagnostyki i leczenia chorób błony śluzowej jamy ustnej
- 29) Zasady diagnostyki i leczenia chorób dermatologicznych mających swoje odzwierciedlenie w jamie ustnej
- 30) Przykry zapach z ust – etiopatogeneza, obraz kliniczny, postępowanie zapobiegawczo-lecznicze
- 31) Współczesne metody diagnostyki obrazowej w stomatologii
- 32) Sposoby rejestracji badań klinicznych
- 33) Etyczne i prawne aspekty prowadzenia specjalistycznej praktyki lekarskiej

Umiejętności praktyczne:

- 1) asystowanie przy zabiegach kiretażu zamkniętego,
- 2) asystowanie przy zabiegach przeszczepu płata błony śluzowej lub podśluzowej z podniebienia
- 3) asystowanie przy zabiegach kiretażu otwartego lub gingiwoosteoplastyki z wszczepieniem biomateriału
- 4) asystowanie przy zabiegach sterowanej regeneracji tkanek
- 5) asystowanie przy zabiegach hemisekcji lub radektomii
- 6) asystowanie przy zabiegach wycięcia wędzidelka lub pogłębienia przedsionka jamy ustnej
- 7) asystowanie przy zabiegach pokrycia recesji dziąsłowych
- 8) asystowanie przy zabiegach implantologicznych

Zabiegi wykonywane samodzielnie

- 1) zabiegi usuwania złogów nazębnych i polerowania korzeni zębów
- 2) zabiegi kiretażu zamkniętego
- 3) zabiegi analizy i wyrównania płaszczyzny zwarcia
- 4) wykonanie zdjęć rtg przylegających, zdjęć rtg pantomograficznych, zdjęć radiowizjograficznych
- 5) wykonywanie wszystkich zabiegów profilaktycznych i fizykoterapeutycznych stosowanych w zakresie jamy ustnej
- 6) zabiegi wycięcia wędzidelka wargi (różne techniki)
- 7) zabiegi pogłębienia przedsionka bez przeszczepu wolnego płata
- 8) zabiegi pogłębienia przedsionka z wolnym przeszczepem
- 9) zabiegi gingiwoosteoplastyki z wszczepem biomateriału
- 10) wykonanie szyn trwałych unieruchamiających zęby
- 11) zabiegi sterowanej regeneracji tkanek
- 12) pobieranie materiału do badań histopatologicznych, cytologicznych i mikrobiologicznych
- 13) diagnostyka i leczenie chorób błony śluzowej jamy ustnej. Historie chorób 5 pacjentów
- 14) specjalizujący się winien przedstawić trzy opisy przypadków z dokumentacją leczenia agresywnych postaci zapaleń przyzębia

Forma zaliczenia stażu specjalizacyjnego u kierownika specjalizacji:

- kolokwia z zakresu poszczególnych działów periodontologii, (patrz kolokwia)
- sprawdziany umiejętności praktycznych - w formie potwierdzenia przez kierownika specjalizacji, że lekarz wykonał samodzielnie lub uczestniczył w wykonaniu zabiegów i/lub procedur medycznych z zakresu objętego programem stażu w periodontologii (patrz sprawdziany).

Czas trwania stażu: 12 miesięcy. Jeśli staż podstawowy nie odbywa się w placówce klinicznej uczelni medycznej to lekarz powinien część satażu podstawowego odbyć w klinice w wymiarze 4 tygodnie w roku.

Miejsce stażu: macierzysta jednostka specjalizująca (uprawniony zakład periodontologii)

2. Staż kierunkowy w chirurgii stomatologicznej

Program stażu:

Zakres wiedzy:

- 1) Diagnozowanie i leczenie zapalnych stanów okołożębowych
- 2) Rozpoznawanie i różnicowanie stanów przedrakowych jamy ustnej

Umiejętności praktyczne:

- 1) Chirurgia wyrostka zębodołowego (ekstrakcje, resekcje, hemisekcje, radektomie)
- 2) Metody szycia tkanek miękkich
- 3) Umiejętności posługiwania się sprzętem podczas zabiegów elektrotomii, krioterapii, laseroterapii.

Forma zaliczenia stażu kierunkowego:

- kolokwium z zakresu wiedzy objętej programem stażu,
- sprawdzian umiejętności praktycznych - w formie potwierdzenia przez kierownika stażu kierunkowego, że lekarz wykonał samodzielnie lub uczestniczył w wykonaniu zabiegów i/lub procedur medycznych z zakresu objętego programem stażu w chirurgii stomatologicznej

Czas trwania stażu: 3 miesiące

Miejsce stażu: zakład chirurgii stomatologicznej AM lub specjalistyczna przychodnia chirurgii stomatologicznej uprawniona do prowadzenia staży kierunkowych

3. Staż kierunkowy w chirurgii szczękowo-twarzowej

Program stażu:

Zakres wiedzy:

- 1) Rozpoznawanie następstw urazów części twarzowej czaszki
- 2) Metody leczenia złamań
- 3) Rozpoznawanie nowotworów i stanów przedrakowych jamy ustnej
- 4) Metody leczenia zniekształceń części twarzowej czaszki
- 5) Znajomość następstw niewłaściwego szynowania w zakresie chirurgii szczękowo-twarzowej

Wymagane umiejętności praktyczne

- 1) Badanie chorego w przypadkach złamań kości części twarzowej czaszki

- 2) Przeprowadzenie wywiadu i badania przedmiotowego u pacjenta z podejrzeniem choroby nowotworowej
- 3) Umiejętność pobierania materiału do badania cytologicznego i histopatologicznego

Forma zaliczenia stażu kierunkowego:

- kolokwium z zakresu wiedzy objętej programem stażu,
- sprawdzian umiejętności praktycznych - w formie potwierdzenia przez kierownika stażu, że lekarz wykonał samodzielnie lub uczestniczył w wykonaniu zabiegów i/lub procedur medycznych z zakresu objętego programem stażu w chirurgii szczękowo-twarzowej.

Czas trwania stażu: 1 miesiąc

Miejsce stażu: klinika lub oddział chirurgii szczękowo-twarzowej

4. Staż kierunkowy w ortodoncji

Program stażu:

Zakres wiedzy:

- 1) Diagnostyka wad szczękowych i wad zębowych
- 2) Profilaktyka zaburzeń zgryzowych
- 3) Periodontologiczne aspekty związane z leczeniem ortodontycznym

Wymagane umiejętności praktyczne

- 1) Demonstracja ćwiczeń profilaktycznych
- 2) Umiejętność wykonywania zabiegów higienizacyjnych u pacjentów z aparatami ortodontycznymi

Forma zaliczenia stażu kierunkowego:

- kolokwium z zakresu wiedzy objętej programem stażu,
- sprawdzian umiejętności praktycznych - w formie potwierdzenia przez kierownika stażu, że lekarz wykonał samodzielnie lub uczestniczył w wykonaniu zabiegów i/lub procedur medycznych z zakresu objętego programem stażu w ortodoncji.

Czas trwania stażu: 2 miesiące

Miejsce stażu: zakłady ortodoncji akademii medycznej oraz uprawnione specjalistyczne przychodnie ortodontyczne

5. Staż kierunkowy w zakresie protetyki stomatologicznej

Program stażu:

Zakres wiedzy:

- 1) Zasady leczenia protetycznego w chorobach przyzębia (projektowanie uzupełnień stałych i ruchomych, metody podparcia protez, możliwości zastosowania zasuw i zatrząsków)
- 2) Zasady przygotowania i opracowania zęba pod uzupełnienia stałe
- 3) Zasady unieruchamiania zębów (szyny stałe i ruchome)
- 4) Diagnostyka i leczenie zaburzeń czynnościowych narządu żucia
- 5) Diagnostyka i leczenie chorób stawu skroniowo-żuchwowego

Wymagane umiejętności praktyczne

- 1) Projektowanie uzupełnień protetycznych, stałych i ruchomych
- 2) Szlifowanie zębów

- 3) Leczenie zaburzeń czynnościowych (eliminacja węzłów urazowych i przedwczesnych kontaktów)
- 4) Unieruchamianie zębów za pomocą szyn stałych i ruchomych

Forma zaliczenia stażu kierunkowego:

- kolokwium z zakresu wiedzy objętej programem stażu,
- sprawdzian umiejętności praktycznych - w formie potwierdzenia przez kierownika stażu, że lekarz wykonał samodzielnie lub uczestniczył w wykonaniu zabiegów i/lub procedur medycznych z zakresu objętego programem stażu w prtotetyce stomatologicznej,

Czas trwania stażu: 3 miesiące

Miejsce stażu: jednostki wpisane na Listę Ministra Zdrowia uprawnione do prowadzenia specjalizacji i staży kierunkowych

6. Staż kierunkowy w stomatologii dziecięcej

Program stażu:

Zakres wiedzy:

- 1) Postępowanie z dziećmi jako pacjentami gabinetu stomatologicznego
- 2) Opanowanie wiedzy z zakresu farmakologii leków stosowanych w profilaktyce przeciwpróchnicowej
- 3) Specyfika budowy przyzębia u dzieci
- 4) Umiejętności praktyczne

Wymagane umiejętności praktyczne

- 1) Umiejętność stosowania nowoczesnych metod profilaktyki próchnicowej
- 2) Zaopatrywanie pourazowych zmian w zębach mlecznych i stałych
- 3) Leczenie zapaleń dziąseł i przyzębia występujących u dzieci

Forma zaliczenia stażu kierunkowego:

- kolokwium z zakresu wiedzy objętej programem stażu,
- sprawdzian umiejętności praktycznych - w formie potwierdzenia przez kierownika stażu, że lekarz wykonał samodzielnie lub uczestniczył w wykonaniu zabiegów i/lub procedur medycznych z zakresu objętego programem stażu w stomatologii dziecięcej.

Czas trwania stażu: 1 miesiąc

Miejsce stażu: Jednostki wpisane na Listę Ministra Zdrowia uprawnione do prowadzenia specjalizacji i staży kierunkowych.

7. Staż kierunkowy w stomatologii zachowawczej z endodoncją

Program stażu:

Zakres wiedzy:

- 1) Opanowanie wiedzy pozwalającej na leczenie ubytków próchnicowych z zastosowaniem nowoczesnych metod i materiałów
- 2) Opanowanie wiedzy pozwalającej na leczenie ubytków niepróchnicowego pochodzenia
- 3) Opanowanie wiedzy pozwalającej na leczenie endodontyczne

Umiejętności praktyczne

- 1) Samodzielne leczenie pacjentów z zastosowaniem różnych materiałów do wypełnień
- 2) Kwalifikacja i wypełnianie kanałów korzeni zębów w leczeniu czasowym i ostatecznym
- 3) Leczenie nadwrażliwości zębiny

Forma zaliczenia stażu kierunkowego:

- kolokwium z zakresu wiedzy objętej programem stażu,
- sprawdzian umiejętności praktycznych - w formie potwierdzenia przez kierownika stażu, że lekarz wykonał samodzielnie lub uczestniczył w wykonaniu zabiegów i/lub procedur medycznych z zakresu objętego programem stażu w stomatologii zachowawczej z endodoncją.

Czas trwania stażu: 2 miesiące

Miejsce stażu: Jednostki wpisane na Listę Ministra Zdrowia uprawnione do prowadzenia specjalizacji i staży kierunkowych.

8. Staż kierunkowy w dermatologii

Program stażu:

Zakres wiedzy:

- 1) Diagnostyka i leczenie chorób dermatologicznych mających swoje odzwierciedlenie w zakresie jamy ustnej (choroby zakaźne i wirusowe, choroby gruczołów wydzielania wewnętrznego i zewnętrznego, choroby skórne, wady rozwojowe, alergie, stany przednowotworowe)

Umiejętności praktyczne

- 1) Leczenie farmakologiczne schorzeń wymienionych w poprzednim punkcie
- 2) Umiejętność pobierania biopsji
- 3) Umiejętność pobierania wymazów
- 4) Umiejętność badania cytologicznego
- 5) Znajomość zasad transportu materiału biologicznego do laboratorium
- 6) Znajomość zasad leczenia fizykalnego schorzeń dermatologicznych

Forma zaliczenia stażu kierunkowego:

- kolokwium z zakresu wiedzy objętej programem stażu,
- sprawdzian umiejętności praktycznych - w formie potwierdzenia przez kierownika stażu, że lekarz wykonał samodzielnie lub uczestniczył w wykonaniu zabiegów i/lub procedur medycznych z zakresu objętego programem stażu w dermatologii,

Czas trwania stażu: 1 miesiąc

Miejsce stażu: jednostki wpisane na Listę Ministra Zdrowia uprawnione do prowadzenia specjalizacji i staży kierunkowych.

9. Staż kierunkowy w zakresie hematologii dziecięcej

Program stażu:

Zakres wiedzy:

- 1) Diagnostyka i leczenie chorób krwi i układu krwiotwórczego mających swoje uzewnętrznienie w jamie ustnej

Umiejętności praktyczne

- 1) Zasady farmakoterapii w chorobach krwi i układu krwiotwórczego
- 2) Profilaktyka próchnicy i chorób przyzębia u dzieci leczonych hematologicznie
- 3) Opieka stomatologiczna u dzieci przed i po przeszczepach szpiku kostnego

Forma zaliczenia stażu kierunkowego:

- kolokwium z zakresu wiedzy objętej programem stażu,
- sprawdzian umiejętności praktycznych - w formie potwierdzenia przez kierownika stażu, że lekarz wykonał samodzielnie lub uczestniczył w wykonaniu zabiegów i/lub procedur medycznych z zakresu objętego programem stażu w hematologii dziecięcej.

Czas trwania stażu: 2 tygodnie

Miejsce stażu: oddziały hematologii dziecięcej

10. Staż w kierunkowy zakresie hematologii dorosłych

Program stażu:

Zakres wiedzy:

- 1) Diagnostyka i leczenie chorób krwi i układu krwiotwórczego mających swoje uzewnętrznienie w jamie ustnej

Umiejętności praktyczne

- 1) Zasady farmakoterapii w chorobach krwi i układu krwiotwórczego
- 2) Profilaktyka próchnicy i chorób przyzębia u chorych leczonych hematologicznie
- 3) Opieka stomatologiczna u chorych przed i po przeszczepach szpiku kostnego

Forma zaliczenia stażu kierunkowego:

- kolokwium z zakresu wiedzy objętej programem stażu,
- sprawdzian umiejętności praktycznych - w formie potwierdzenia przez kierownika stażu, że lekarz wykonał samodzielnie lub uczestniczył w wykonaniu zabiegów i/lub procedur medycznych z zakresu objętego programem stażu w hematologii dorosłych.

Czas trwania stażu: 2 tygodnie

Miejsce stażu: oddziały hematologii dorosłych

11. Staż kierunkowy w zakresie anestezjologii, reanimacji oraz medycyny katastrof

Program stażu:

Zakres wiedzy:

- 1) Metody leczenia pacjentów w oddziałach intensywnej terapii
- 2) Wiadomości dotyczące leków stosowanych w anestezjologii i intensywnej terapii
- 3) Zasady reanimacji i resuscytacji
- 4) Zasady udzielania pierwszej pomocy oraz selekcji chorych podczas katastrof i klęsk żywiołowych

Wymagane umiejętności praktyczne

- 1) Umiejętność postępowania podczas nagłego zatrzymania krążenia, resuscytacja
- 2) Pierwsza pomoc w zasłabnięciach, utraty przytomności, wstrząsie
- 3) Wykonanie intubacji ustno-tchawiczej

Forma zaliczenia stażu kierunkowego:

- kolokwium z zakresu wiedzy objętej programem stażu,
- sprawdzian umiejętności praktycznych - w formie potwierdzenia przez kierownika stażu, że lekarz wykonał samodzielnie lub uczestniczył w wykonaniu zabiegów i/lub procedur medycznych z zakresu objętego programem stażu w anestezjologii, reanimacji oraz medycyny katastrof.

Czas trwania stażu: 2 tygodnie

Miejsce stażu: oddziały reanimacji i intensywnej terapii

12. Staż kierunkowy w chorobach wewnętrznych

Program stażu:

Zakres wiedzy:

- 1) Diagnostyka i leczenie choroby nadciśnieniowej
- 2) Zasady postępowania z pacjentami po przebytym zawale mięśnia sercowego i udarze mózgu
- 3) Farmakoterapia pacjentów z chorobami nerek, układu oddechowego i zaburzeniami gruczołów wewnętrznego wydzielania

Wymagane umiejętności praktyczne

- 1) Badanie przedmiotowe i podmiotowe pacjenta
- 2) Zasady farmakoterapii u pacjentów szczególnego ryzyka

Forma zaliczenia stażu kierunkowego:

- kolokwium z zakresu wiedzy objętej programem stażu,
- sprawdzian umiejętności praktycznych - w formie potwierdzenia przez kierownika stażu, że lekarz wykonał samodzielnie lub uczestniczył w wykonaniu zabiegów i/lub procedur medycznych z zakresu objętego programem stażu w chorobach wewnętrznych.

Czas trwania stażu: 2 tygodnie

Miejsce stażu: oddział chorób wewnętrznych

13. Staż kierunkowy w mikrobiologii

Program stażu:

Zakres wiedzy:

- 1) Bakteriologia chorób przyzębia i błony śluzowej jamy ustnej
- 2) Znajomość technik pobierania i posiewu materiału biologicznego

Wymagane umiejętności praktyczne

- 1) Umiejętność pobierania transportu i posiewu flory bakteryjnej do badania mikrobiologicznego (bakterie tlenowe, beztlenowe, grzyby)
- 2) Umiejętność wykonania antybiogramu i interpretacja wyniku

Forma zaliczenia stażu kierunkowego:

- kolokwium z zakresu wiedzy objętej programem stażu,
- sprawdzian umiejętności praktycznych - w formie potwierdzenia przez kierownika stażu, że lekarz wykonał samodzielnie lub uczestniczył w wykonaniu zabiegów i/lub procedur medycznych z zakresu objętego programem stażu w mikrobiologii.

Czas trwania stażu: 1 tydzień

Miejsce stażu: pracownia mikrobiologiczna

14. Staż kierunkowy w zakresie histopatologii

Program stażu:

Zakres wiedzy:

- 1) Histologia dziąsła i błony śluzowej jamy ustnej
- 2) Histologia węzłów chłonnych i gruczołów zewnętrznego wydzielania
- 3) Histopatologia tkanek wymienionych w punkcie 1 i 2
- 4) Cechy charakterystyczne dla procesu nowotworowego w komórkach i tkankach
- 5) Różnicowanie najczęściej występujących w jamie ustnej schorzeń (stany przedrakowe, liszaj płaski Wilsona, zakażenia swoiste)

Wymagane umiejętności praktyczne

- 3) Pobieranie materiału do badania histopatologicznego (wycinki, biopsja cienkoigłowa, wymaz cytologiczny)
- 4) Zasady transportu materiału biologicznego do pracowni histopatologicznej
- 5) Zasady wykonywania badania cytologicznego i badania histopatologicznego (utrwalanie materiału, przygotowywanie preparatu, odczyt)

Forma zaliczenia stażu kierunkowego:

- kolokwium z zakresu wiedzy objętej programem stażu,
- sprawdzian umiejętności praktycznych - w formie potwierdzenia przez kierownika stażu, że lekarz wykonał samodzielnie lub uczestniczył w wykonaniu zabiegów i/lub procedur medycznych z zakresu objętego programem stażu w histopatologii.

Czas trwania stażu: 2 tygodnie

Miejsce stażu: pracownia histopatologiczna

15. Staż kierunkowy w radiologii

Program stażu:

Zakres wiedzy:

- 1) Zastosowanie odpowiednich technik badania radiologicznego rozpoznawania chorób przyzębia i kości twarzowej czaszki
- 2) Ogólne zasady ochrony radiologicznej

Wymagane umiejętności praktyczne

- 1) Uczestniczenie przy wykonywaniu zdjęć wewnątrzustnych (zębowych, zgryzowych, zgryzowo-skrzydłowych), pantomograficznych
- 2) Umiejętność posługiwania się radiowizjografią

Forma zaliczenia stażu kierunkowego:

- kolokwium z zakresu wiedzy objętej programem stażu,
- sprawdzian umiejętności praktycznych - w formie potwierdzenia przez kierownika stażu, że lekarz wykonał samodzielnie lub uczestniczył w wykonaniu zabiegów i/lub procedur medycznych z zakresu objętego programem stażu w radiologii.

Czas trwania stażu: 1 tydzień

Miejsce stażu: zakład radiologii lub pracownia radiologii stomatologicznej posiadająca odpowiedni sprzęt.

c) Kształcenie umiejętności wykonywania zabiegów i procedur medycznych

Wykaz zabiegów i procedur medycznych, w których specjalizujący się lekarz ma obowiązek uczestniczyć (asystować) w czasie stażu specjalizacyjnego podstawowego w periodontologii (kod C)

I rok specjalizacji

- asystowanie przy 20 zabiegach kiretażu zamkniętego,
- asystowanie przy 5 zabiegach przeszczepu płata błony śluzowej lub podśluzowej z podniebienia,
- asystowanie przy 10 zabiegach kiretażu otwartego lub gingiwoosteoplastyki z wszczepieniem biomateriału,
- asystowanie przy 5 zabiegach sterowanej regeneracji tkanek,

II rok specjalizacji

- asystowanie przy 3 zabiegach hemisekcji lub radektomii,
- asystowanie przy 10 zabiegach wycięcia wędzidełka lub pogłębienia przedsionka jamy ustnej,
- asystowanie przy 5 zabiegach pokrycia recesji dziąsłowych,
- asystowanie przy 2 zabiegach implantologicznych,

Wykaz zabiegów medycznych i procedur, które specjalizujący się lekarz zobowiązany jest wykonać samodzielnie (kod A)

I rok specjalizacji

- 50 zabiegów usuwania złogów nazębnych i polerowania korzeni zębów,
- 30 zabiegów kiretażu zamkniętego,
- 30 zabiegów analizy i wyrównania płaszczyzny zwarcia,
- wykonanie 10 zdjęć rtg przylegających, 10 zdjęć rtg pantomograficznych, 10 zdjęć radiowizjograficznych,
- wykonywanie wszystkich zabiegów profilaktycznych i fizykoterapeutycznych stosowanych w zakresie jamy ustnej,

II rok specjalizacji

- zabiegi usunięcia złogów nazębnych - 50
- zabiegi wycięcia wędzidełka wargi (różne techniki) - 10
- zabiegi pogłębienia przedsionka bez przeszczepu wolnego płata - 5
- zabiegi pogłębienia przedsionka z wolnym przeszczepem - 5
- zabiegi kiretażu zamkniętego - 20
- zabiegi gingiwoosteoplastyki z wszczepem biomateriału - 10
- wykonanie 10 szyn trwałych unieruchamiających zęby,

III rok specjalizacji

- zabiegi usunięcia złogów nazębnych - 50
- zabiegi sterowanej regeneracji tkanek - 5
- zabiegi gingiwoosteoplastyki z wszczepem biomateriału - 10
- zabiegi kiretażu zamkniętego - 50
- zabiegi wszczepienia implantów - 2
- wykonanie 5 szyn trwałych unieruchamiających zęby,

- wykonanie 5 szyn ruchomych unieruchamiających zęby,
- pobieranie materiału do badań histopatologicznych, cytologicznych i mikrobiologicznych,
- diagnostyka i leczenie chorób błony śluzowej jamy ustnej. Historie choroby 5 pacjentów,
- specjalizujący się powinien przedstawić trzy opisy przypadków z dokumentacją leczenia agresywnych postaci zapaleń przyzębia.

d) Formy samokształcenia

Przygotowanie publikacji

Specjalizujący się lekarz stomatolog zobowiązany jest przygotować jedną pracę poglądową i jedną pracę kazuistyczną (odpowiednikiem tych prac są 2 publikacje naukowe).

Uczestniczenie w działalności towarzystw lekarskich

Kandydat powinien uczestniczyć w konferencjach naukowych o tematyce periodontologicznej organizowanych w Polsce. Powinien uczestniczyć w szkoleniach organizowanych przez stomatologiczne towarzystwa naukowe i naukowe towarzystwa medyczne oraz obowiązkowo uczestniczyć w innych formach kształcenia ustawicznego.

Studiowanie piśmiennictwa

Specjalizujący się lekarz powinien pogłębiać wiedzę fachową poprzez śledzenie literatury fachowej oraz znajomość podręczników periodontologicznych i z zakresu chorób błony śluzowej jamy ustnej.

Piśmiennictwo zalecane

Czasopisma:

Czasopismo Stomatologiczne, Magazyn Stomatologiczny, Współczesna Stomatologia, Medical and Dental Problems, Journal of Periodontologie, Deutsche Zahnärztliche Zeitschrift.

Podręczniki:

- 1) Jańczuk Z., Banach J.: Choroby błony śluzowej i przyzębia. WL PZWL, Warszawa 1995.
- 2) Langlais R., Miller C.: Choroby błony śluzowej jamy ustnej. Urban & Partner, Wrocław 1997.
- 3) Wierzbicka M. (red.) Peridontologia kliniczna. Cz. 1 i 2. Sanmedia, Warszawa 1995.
- 4) Ketterl W. i wsp.: Peridontologia. Urban & Partner, Wrocław 1995.
- 5) Jańczuk Z. i wsp.: Zapobieganie i leczenie chorób przyzębia. Biblioteka Stomatologa, PZWL, Warszawa 1999.
- 6) Jenkins W. M. M., Allan C. J.: Peridontologia. Przewodnik. Wyd. Med. Sanmedica, Warszawa 1996
- 7) Knychalska-Karwan Z.: Podstawy chorób przyzębia i błony śluzowej jamy ustnej. Collegium Medicum UJ, Kraków 1996.
- 8) Lamey P. J., Lewis M. A. O.: Choroby jamy ustnej w ogólnej praktyce stomatologicznej. Wyd. Med. Sanmedica, Warszawa 1995.
- 9) Włodek-Owińska B.: Atlas chorób błony śluzowej jamy ustnej. Volumed 1997.

- 10) Williams D. M., Hughes F. J. Odell E. W., Farthing P. M.: Patologia przyzębia. Wyd. Med. Sanmedica, Warszawa 1995.
- 11) Jabłońska S., Chorzelski T.: Choroby skóry. PZWL, Warszawa 2001.

5 - Metody oceny wiedzy i umiejętności praktycznych

a) Kolokwia

Lekarz stomatolog specjalizujący się w periodontologii zobowiązany jest do:

- zaliczenia u kierownika specjalizacji poniższych kolokwiów w trakcie podstawowego stażu specjalizacyjnego w periodontologii:
 - 1) "Diagnostyka chorób przyzębia"
 - 2) "Leczenie zachowawcze chorób przyzębia"
 - 3) "Leczenie chirurgiczne chorób przyzębia (chirurgia periodontologiczna i chirurgia mukogingiwalna)"
 - 4) "Leczenie protetyczne chorób przyzębia"
 - 5) "Farmakoterapia chorób przyzębia"
 - 6) "Diagnostyka i leczenie chorób błony śluzowej jamy ustnej"
- zaliczenia kolokwiów po każdym stażu kierunkowym z zakresu wiedzy objętej programem określonego stażu u kierownika stażu (patrz staże),
- zaliczenia kolokwiów po każdym kursie doskonalącymi z tematyki objętej programem kursu u kierownika kursu (patrz kursy),
- zdanie kolokwium z prawa medycznego u osoby uprawnionej przez okręgową radę lekarską

b) Sprawdziany umiejętności praktycznych

Specjalizujący się lekarz zobowiązany jest do:

- zaliczenia niżej wymienionych sprawdzianów umiejętności praktycznych przeprowadzanych przez kierownika specjalizacji w czasie podstawowego stażu specjalizacyjnego w periodontologii:
 - 1) "Diagnostyka kliniczna chorób przyzębia (testy diagnostyczne chorób przyzębia)"
 - 2) "Profesjonalne zabiegi higienizacyjne"
 - 3) "Chirurgia periodontologiczna"
 - 4) "Chirurgia mukogingiwalna"
 - 5) "Leczenie zaburzeń czynnościowych"
 - 6) "Metody unieruchamiania zębów"
- zaliczenia sprawdzianów umiejętności praktycznych po każdym stażu kierunkowym w formie potwierdzenia przez kierownika stażu wykonanych samodzielnie przez lekarza zabiegów i/lub procedur medycznych lub potwierdzenia uczestniczenia przez lekarza (asystowania) w wykonaniu zabiegów i/lub procedur medycznych z zakresu objętego programem stażu (patrz staże),

c) Ocena pracy pogładowej

Oceny i zaliczenia pracy pogładowej dokonuje kierownik specjalizacji.

6 - Czas trwania specjalizacji

Specjalizacja w periodontologii dla lekarzy stomatologów posiadających specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w innej specjalności stomatologicznej trwa 3 lata - w tym: staże, kursy i urlopy.

7. Państwowy egzamin specjalizacyjny

Studia specjalizacyjne w periodontologii kończą się państwowym egzaminem specjalizacyjnym złożonym z części teoretycznej i części praktycznej. Kolejność składania poszczególnych części egzaminu:

- 1) egzamin testowy – z zakresu wymienionej w programie specjalizacji wymaganej wiedzy
- 2) egzamin praktyczny, (prezentacja dokumentacji leczenia trzech pacjentów oraz wykonanie zabiegu chirurgicznego),
- 3) egzamin ustny - z zakresu wymienionej w programie specjalizacji wymaganej wiedzy

8. - Ewaluacja programu studiów specjalizacyjnych

Począwszy od 2001 roku program studiów specjalizacyjnych będzie okresowo poddawany ewaluacji i w razie konieczności modyfikowany przede wszystkim w związku z postępami wiedzy medycznej i ciągłym doskonaleniem kształcenia podyplomowego, po zasięgnięciu opinii nadzoru specjalistycznego, samorządu lekarskiego, towarzystw naukowych, CMKP i Ministerstwa Zdrowia, zatem specjalizujący się lekarze oraz ich opiekunowie zobowiązani są śledzić zmiany programowe i odpowiednio korygować proces własnych studiów specjalizacyjnych. Aktualna, obowiązująca specjalizujących się lekarzy wersja programu studiów specjalizacyjnych w periodontologii dostępna jest na stronie Internetowej CMKP www.cmkp.edu.pl